

MUZEOGRAFIE

PREGĂTIREA COLECȚIEI DE GRAFICĂ A SECȚIEI DE ARTĂ DIN CADRUL MUZEULUI ȚĂRII CRIȘURILOR DIN ORADEA ÎN VEDEREA MUTĂRII ÎNTR-UN NOU SEDIU. CONSIDERAȚII ASUPRA PROCESULUI DE AMBALARE (III) STATISTICA EXPOZIȚIILOR ORGANIZATE DE SECȚIA DE ARTĂ DIN 2006 PÂNĂ ÎN PREZENT

SZILÁGYI MÁRIA ILDIKÓ*, VASILE SARCA*

LE TRAVAIL PRÉPARATOIRE DE LA COLLECTION DE GRAPHIQUES
DU MUSÉE D'ORADEA POUR LE TRANSFERT DANS UNE NOUVELLE SIÈGE,
CONSIDÉRATIONS SUR LE PROCESSUS D'EMBALLAGE (III)
STATISTIQUE DES EXPOSITIONS ORGANISÉES
PAR LE DÉPARTAMENT
D'ART (2006-2011)

Le présent étude se propose de transmettre les expériences théoriques et pratiques résultées dans le procès de préparation pour le transfert des pièces dans le nouveau siège du Musée d'Oradea.. Cette situation nouvelle et irrepetable peut générer des idées et des suggestions pour les musées trouvés dans les situations similaires.

Mots clefs: collection de graphiques, dimensionnement, besoin de matériaux, emballage, expositions

Textul de față își propune să consemneze procesul de pregătire și ambalare a colecției de grafică a Secției de Artă. În două lucrări anterioare a fost prezentată pregătirea și ambalarea colecției de pictură și artă decorativă în vederea mutării Secției de Artă într-un nou sediu¹.

Din multitudinea de operații în care sunt implicate obiectele muzeale, cea mai frecventă este manipularea lor, deoarece aproape permanent au loc mișcări de obiecte, fotografieri, filmări, cercetare, conservare, restaurare, expoziții etc. Datorită acestor manipulări crește rata de uzură a bunurilor culturale și nu de puține ori apar

* Muzeul Țării Crișurilor Oradea, ildikoszilagy@yahoo.com; puiu_sarca@yahoo.com

¹Szilágyi Mária Ildikó, Vasile Sarca, *Pregătirea colecției de pictură a Secției de Artă din cadrul Muzeului Țării Crișurilor din Oradea în vederea mutării într-un nou sediu. Considerații asupra procesului de ambalare*, în *Biharea*, an XXXI-XXXIII, Oradea, 2009, p.337-344; Idem, *Pregătirea colecției de artă decorativă a Secției de Artă din cadrul Muzeului Țării Crișurilor din Oradea în vederea mutării într-un nou sediu. Considerații asupra procesului de ambalare (II)*, în *Biharea*, an XXXIV-XXXVI, Oradea, 2011, p.237-244

deteriorări. Indiferent de activitatea în care este implicat bunul cultural, sunt foarte importante următoarele operații: prinderea obiectului, ridicarea, scoaterea din modulul depozitar; ultima operație fiind așezarea obiectului respectiv într-un nou loc.²

În acest studiu ne ocupăm de colecția de grafică, deci, ne vom concentra atenția asupra manipulării acestei categorii de obiecte de artă. Ca o primă regulă, lucrările de grafică se ating cu mâna cât mai puțin cu putință, pe cât posibil cu mănuși de protecție adecvate. Obiectele vor fi transportate după ce au fost întinse cu atenție cu fața în sus într-o cutie căptușită cu hârtie de filtru. Lucrările de grafică vor fi despărțite întotdeauna prin foiță japoneză sau hârtie neacidă. Lucrările de grafică executate în tehnici precum: creion, creioane colorate, cărbune, cerapastel, acuarele, tempera, guașe etc. se cer montate în paspartu-uri pentru ca să nu apară pierderi în corpul lucrării, în contact cu alte hârtii. De fapt, folosirea paspartu-urilor este recomandată la lucrările de grafică, în vederea protejării acestora, fiind vorba de hârtie, un suport deosebit de sensibil.³

Muzeul Țării Crișurilor din Oradea înregistrează în evidențele sale un număr de 10.472 de lucrări de grafică, din care 517 de bucăți sunt gravuri/stampe vechi aparținând artei universale (de proveniență venețiană, olandeză, flamandă, franceză, germană), datând din secolele al XVIII-XIX-lea, realizate în diverse tehnici de multiplicare (tipar înalt, plat și jos). Un număr de 506 bucăți sunt lucrări de grafică aparținând artei românești interbelice, realizate prin tehnici individuale și de multiplicare, ieșite din mâna unor mari maeștri ai epocii. O categorie aparte o formează colecția de lucrări de ex libris și grafică mică, în număr de 7614 bucăți (unele sunt dubluri și tripluri), executate în diverse tehnici de multiplicare recomandate și aprobate de către Congresul Internațional din domeniu, de la Barcelona. Restul de lucrări de grafică, până la cifra finală, realizate și ele în tehnicile de mai sus o formează preponderent colecția de grafică românească contemporană, dar există și unele lucrări de grafică contemporană universală semnate de artiști precum: Kokoschka Oscar, Etienne Hajdu și Victor Vasarely⁴.

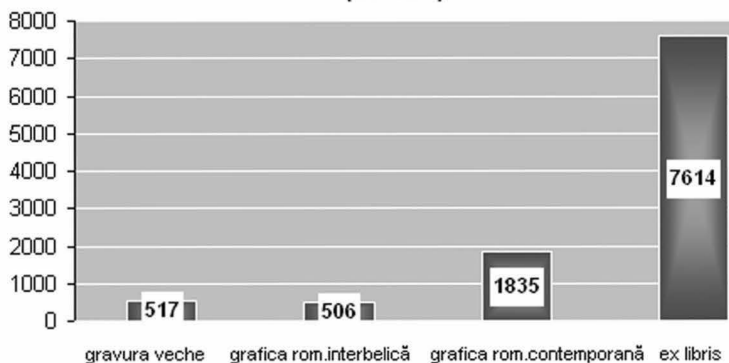
Ca număr și procent de obiecte, această statistică, transpusă în diagrame se prezintă în felul următor:

² Aurel Moldoveanu, *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, Ministerul Culturii, Centrul de Pregătire și Formare a Personalului din Instituțiile de Cultură, București, 1999, p.204

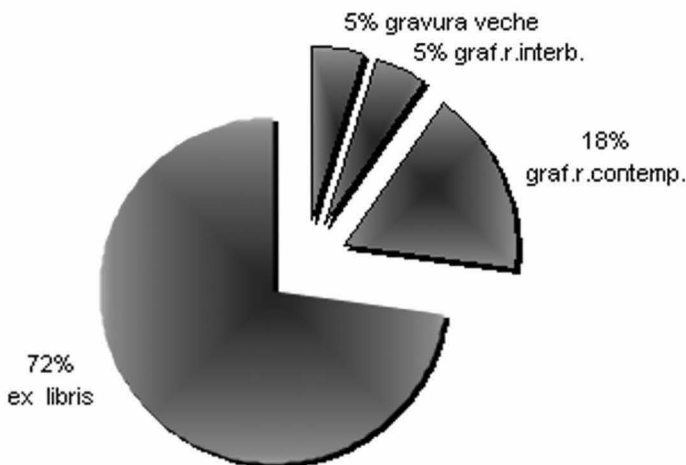
³ *Ibidem*, p.209

⁴ Muzeul Țării Crișurilor Oradea, Arhiva Secției de Artă, *Registrele de inventar I-VI ale colecției de grafică*

COLECȚIA DE GRAFICĂ (în cifre)

COLECȚIA DE GRAFICĂ (în procente)

Legendă:

- graf.r.interb. = grafica românească interbelică
- graf.r.contemp. = grafica românească contemporană

Colecția de grafică a Muzeul Țării Crișurilor este depozitată în lăzi din lemn, care sunt așezate pe rafturi în dulapuri specializate (vezi foto 1 și 2).

foto 1.

foto 2.

Dintre aceste lucrări, mare parte sunt montate în paspartu-uri. În cazul mutării colecției într-un nou sediu, vom avea de a face patru operații simple:

1. Scoaterea lăzilor din lemn din module, în cazul nostru din dulapuri;
2. Verificarea conținutului lăzilor, dacă aceste lucrări sunt montate în paspartu-uri sau sunt izolate între ele cu hârtie japoneză sau hârtie de filtru;
3. Umplerea cutiilor (cu polistiren expandat și folie cu bule) de așa manieră încât să nu se producă jocul conținutului acestora pe perioada transportului, dar nici să nu afecteze obiectul de artă;
4. Sigilarea și ambalarea cutiilor în scopul asigurării lor în vederea transportului.

La începutul studiului specificam faptul, că cea mai uzitată operațiune este cea a manipulării obiectelor de artă în diverse scopuri. Cu toate că din anul 2006 muzeul nostru se află în espedativa de a-și schimba sediul, totuși, pe lângă operațiile de pregătire și ambalare, instituția își continuă întreaga gamă de activități specifice, cum ar fi: studiul obiectelor, restaurarea lor, organizarea de expoziții de mai lungă și scurtă durată. Adesea ne întâlnim cu solicitări din partea muzeelor din țară și din străinătate, care în dorința lor de a organiza expoziții naționale și internaționale, ne solicită împrumutarea unora dintre lucrări, de bună seamă dintre cele mai prețioase. În consecință, după ce lucrările au fost pregătite în vederea mutării într-un nou sediu și au fost ambalate în acest scop, am fost puși în situația de a le despacheta în vederea expunerii și împrumutării lor. Dăm gir unei obligații de onoare publicând lista expozițiilor pe care le-a organizat și la care a participat muzeul nostru cu lucrări din colecțiile Secției de Artă, au fost următoarele:

2006

1. Expoziția de artă plastică: *Donații recente la Secția de Artă a „Muzeului Țării Crișurilor”* (colaboratori firma “Pro Energ” Oradea, specializată pe iluminat interior), 20 mai 2006, curator: Aurel Roșu

2. Expoziția *La stampa veneziana del settecento al Museo “Țării Crișurilor”*, în colaborare cu Istituto Romeno di Cultura e Ricerca Umanistica di Venezia, Institutul

Cultural Român din București, în Veneția (Italia), 17 noiembrie - 5 decembrie 2006, curator: Ana Martin

2007

1. Expoziția *Culorile Avangardei*, organizată de Institutul Cultural Român în parteneriat cu British American Tobacco Romania și Muzeul Țării Crișurilor, 2 noiembrie-15 decembrie 2007 (Sibiu, București, Timișoara, Oradea)

2. Expoziția *Achiziții la Muzeul Țării Crișurilor (2007-2008)*, Secția de Artă, 2007

2008

1. Pictura românească interbelică din colecția Muzeului Țării Crișurilor. Peisajul, 1 decembrie 2008 – 5 aprilie 2009

2009

1. Expoziția *Stampa venețiană în colecția Muzeului Țării Crișurilor*, organizată de Complexul Muzeul Țării Crișurilor, de 3 aprilie 2009, la Muzeul de Artă din Timișoara

2. Expoziția retrospectivă de pictură *Traian Goga (1916-1989)*, organizată de Complexul "Muzeul Țării Crișurilor", la sediul Rovex, 16 mai 2009

3. Expoziția retrospectivă *Hans Mattis Teutsch - artist al avangardei*, organizată la inițiativa Muzeului de Artă din Brașov, la Muzeul de Artă din Brașov, 8 mai-5 iulie, și la Muzeul Brukenthal Sibiu, 23 iulie - 6 septembrie 2009 (din colecția Muzeului Țării Crișurilor au participat 4 lucrări)

4. Expoziția *Culorile avangardei*, organizată de ICR București, în parteneriat cu muzee din țară, la Lisabona (26 martie – 21 iunie, Museu Nacional de Arte Contemporanea - Museu do Chiado), Roma (10 septembrie – 10 noiembrie 2009, Museo d'Arte Contemporanea di Roma) și la Praga (16 noiembrie 2009 – 15 februarie 2010, Narodni Galerie)

5. Expoziția omagială *Aurel Popp*, organizată de Muzeul Județean din Satu Mare, 19 noiembrie 2009 (la expoziție a participat o lucrare din colecția complexului muzeal orădean)

2010

1. Expoziția *Artiști plastici la Oradea*, organizată de Complexul „Muzeul Țării Crișurilor”, în parteneriat cu Episcopia Romano-Catolică de Oradea, 28 ianuarie 2010

2. Expoziției *Hristos a înviat! Krisztus feltámadt!*, organizată de Complexul „Muzeul Țării Crișurilor”, în parteneriat cu Episcopia Romano-Catolică de Oradea, 25 martie 2010

3. Expoziția *Piese de TEZAU din colecția Secției de Artă*, la Noaptea Muzeelor, 15 mai 2010

4. Expoziția *Artiști evrei în perioada Holocaustului* organizată de Muzeul Național de Artă al României, la București, perioada 14 septembrie 2010 – 23 februarie 2011 (din colecția Muzeului Țării Crișurilor au participat 13 lucrări)

2011

1. Expoziția *Liviu Suhar*, cu lucrări donate muzeului, mai - iunie 2011
2. Expoziția „*Grupul celor patru*”, mai – septembrie 2011
3. Expoziția *Experiment and Community – Atelier '35 din Oradea 1980-1995*, organizată la MODEM din Debrețin, perioada 7 aprilie – 7 august 2011 (din colecția Muzeului Țării Crișurilor au participat 7 lucrări)
4. Expoziția *Culorile Avangardei*, organizată de către Institutul Cultural Român la Roma, la Muzeul „Vittoriano”, perioada 2 septembrie – 15 octombrie 2011 (din colecția Muzeului Țării Crișurilor au participat 12 lucrări)
5. Expoziția *Pictori orădeni din anii '60 ai secolului XX*, octombrie 2011.

Pe lângă acțiunile de împrumut către diverse muzee și instituții culturale, respectiv expozițiile temporare organizate în puținul spațiu rămas la dispoziție, Secția de Artă a organizat și o mini-expoziție permanentă din propria colecție. Salonul alb adăpostește o expoziție din piese realizate în maniera secesion, stil atât de caracteristic orașului Oradea. Marele coridor din aripa stângă, de sud-est a etajului I din Palatul baroc, adăpostește o altă expoziție de artă universală cu piese datând din secolele al XV – XIX-lea, provenind din colecțiile de pictură, sculptură și artă decorativă ale secției.

Cu toate că mutarea muzeului în noul sediu s-a prelungit peste așteptări, grație unei bune ambalări, a depozitării de obiecte și așezării lor în ordine, am reușit într-un mod relativ facil, să depistăm, să dezambalăm și să transportăm lucrările la locul de destinație.

Aspecte din activitatea Secției de Artă în perioada de după 2006

1. Imagine din spațiul depozitar al obiectelor de artă ambalată
2. Imagine din timpul pregătirii uneia din expoziții
3. Aspect din expoziția permanentă cu piese secesion din Salonul alb (2011)
4. Aspect din expoziția permanentă de artă universală din marele coridor (2011)
5. Aspect din expoziția temporară „Pictori orădeni din anii '60 ai secolului XX” (I) (2011)
6. Aspect din expoziția temporară „Pictori orădeni din anii '60 ai secolului XX” (II) (2011)

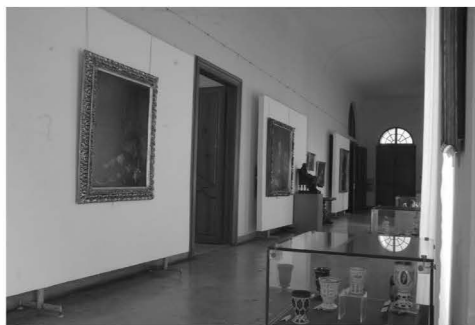
1

2

3

4

5

6